

Cultura | Actualitzat el 20/04/2017 a les 07:42

Adrià Pujol: «L'Empordà és el territori més identitari de Catalunya»

L'escriptor i antropòleg presenta "L'eclipsi" i "La carpeta és blava", dues obres que juguen amb el lector i amb les convencions de la literatura

Adrià Pujol, autor de «L'eclipsi» i «La carpeta és blava» | Adrià Costa

Adrià Pujol i Cruells (<https://lacarronyadeltercer.wordpress.com/>) (Begur, 1974) gaudeix del joc de mastegar paraules. Li agrada fer i desfer, estirar i arronsar, provar-se i provar el lector, contradir les convencions i els mots, de la mateixa manera que estira i arronsa una trama, un relat o un concepte. Des de la publicació de *Joseph Pujol. El petòman català*, que el va fer circular pel boca-orella de la vida literària barcelonina, l'autor ha anat augmentant de manera exponencial l'interès per cada nova temptativa de construcció d'una obra que, es miri com es miri, és única. Singular en un món el més difícil és ser genuí.

Gairebé encavalcades en el temps, Pujol presenta dues novetats, les dues de pes: *L'eclipsi* (<http://www.elsllibresdelavenc.cat/?p=2751>) (L'Avenç) i *La carpeta és blava* (<http://www.labreuedicions.com/carpeta-blava-dadria-pujol/>) (LaBreu). La primera és la traducció de *La disparition* ([https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Disparition_\(roman\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Disparition_(roman))) de Georges Perec, un llibre de culte, fetitxe, que encara no estava traduït al català. Una història on desapareix la lletra a -la lletra e en l'original francès-, en una pirueta creativa prodigiosa, amb l'afegit de la dificultat de la reproducció en una altra llengua. "El prodigi és l'original", esmena Pujol. "Marcel Bénabou i Georges Perec (https://ca.wikipedia.org/wiki/Georges_Perec) pensen que faran això i això, en si mateix, ja és prodigiós. A *La disparition*, quan comences a entendre que la construcció és qui generarà literatura és quan t'adones que tens entre mans una cosa molt seriosa".

L'eclipsi no és només el joc d'una lletra, és un artefacte amb molta substància, especialment a nivell metaliterari. "A França, no passa un any que no es facin tesines, articles o tesis sobre Pèrec i *L'eclipsi*". Al seu moment, els postulats d'aquells autors buscaven l'obertura de nous camins per a la novel·la, que després de la Segona Guerra Mundial estava totalment esgotada, a França. "També és un homenatge a la tradició, pel que fa a la trama i la manera de fabricar l'artefacte", afegeix Pujol. "A *La disparition* descriu *Moby Dick*, reescriu fragments de Poe, toca Agatha Christie, dialoga amb els grans relats, com el *Robinson Crusoe*. Pèrec entén el plagi com una de les belles arts".

Adrià Pujol. Foto: Adrià Costa

Pujol ha estat sis anys treballant en aquesta traducció. "Si arribo a tenir editor, no hauria fet el llibre. No hi ha res a fer si no ho fas perquè vols", concreta. "*L'eclipsi* és un llibre que no s'acaba mai. Si vols, cada setmana tens coses noves, sobretot pel que fa a les descobertes de jocs de paraules". Pràcticament cada frase és en ella mateixa un joc. "És una obra que genera una càbala des que es va publicar, amb una relectura constant de nivells i nivells de llenguatge, i contínues picades d'ullet. Al final, t'ajuda a entendre l'arbitrarietat de la llengua i del llenguatge literari. *La recerca del temps perdut* són tones de símbols i sons arbitraris! I què? Això no vol dir que menyspreem Marcel Proust. És valorar-lo. Demuestra que es pot reeixir ajuntant coses arbitràries com els sons i els símbols!".

[headline]"La carpeta és blava" i el collonar: assaig o novel·la?[/headline]

La segona novetat és un llibre tan lligat a la vida de *L'eclipsi* que, fins i tot, conté tres pàgines idèntiques amb ell. "És un joc més. Sóc absolutament *perequià*. Què esperàveu?", diu, rient. De fet, no hi ha cap llibre de tots els que ha fet que no salti a un altre sense fer referència a l'anterior. "Pel tipus de literatura que jo faig, que és memorialista i etnogràfica, però al mateix temps experimental o ludolinguística, les obres han de dialogar. Quan estava acabant de traduir *L'eclipsi*, ja estava treballant amb *La carpeta és blava* (LaBreu), que és un assaig sobre l'humor

com a fenomen universal. L'Oulipo (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Oulipo>) té un vessant humorístic evident, haig de fer-hi vincles i exemplificar-ho".

Adrià Pujol. Foto: Adrià Costa

"L'humor, des de Jonathan Swift (https://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_Swift) fins ara, s'ha convertit en un humor periodístic, rutinari, xavacà". L'humor, però, no vol dir això, etimològicament. "Els humors són una cosa grega: són els sentiments, les pulsions fisiològiques, la tristesa o la ràbia. D'això sí que anem mancats, en el temps que corren". Tot és massa fàcil, la humorada liquida la realitat. "Hi ha coses gravíssimes que a Twitter les ventilem amb quatre *hi-his*, amb un cinisme brutal. Fem acudits sobre Donald Trump, sense adonar-nos que la caricatura humanitza l'atrocitat, només cal veure què ha passat amb les *selfies* al memorial de Berlín", rebla.

La comicitat, l'humor, és el cos central de *La carpeta és blava*. "És el meu tema, el que més m'estimo. L'humor és l'assumpte del meu doctorat, vibro només de pensar-hi". I aquí rau un més dels jocs del llibre. "Em preguntava com podia casar mons, com podia fer que el lector vibrés com jo. I vaig pensar que novel·laria l'assaig", fent-ho fàcil, endinsant-se de ple en els dos mons, pràcticament per igual. Així, el llibre és un assaig, però no deixa de ser una novel·la: té trames, personatges, un principi, un clímax, un desllorigador final. Trets que el fan ser absolutament canònic. "Hem de reivindicar l'assaig fet amb la màxima llibertat".

A banda de l'humor, també és una obra que forma part de l'últim llibre d'homenatge a la terra natal, *Guia sentimental de l'Empordanet* (<http://www.grup62.cat/livre-guia-sentimental-de-empordanet-212419.html>) (Pòrtic). "Vaig poder parlar de l'Empordà d'avui gràcies a la guia, i volia tancar allò amb una anàlisi documentada al tarannà local", afirma. "L'Empordà és el territori més identitari de Catalunya. El noucentisme descobreix l'Empordà com a territori grec, que s'ha de reivindicar. Però, al mateix temps, el *turistitzen*. El mitifiquen, però s'hi fan fer les cases". I això genera identitats molt fortes. "Som molt patriòtics. Fa 150 anys que ens diuen que som els millors,

que tenim el millor paisatge, les millors cales, els qui escrivim més bé. Pots fer servir l'etiqueta per brillar socialment, però jo prefereixo riure'n". *Collonar*, si hem de ser precisos, per seguir bastint una obra que radiografia el món des de l'anàlisi rigorosa i la mirada *foto*. Fonaments sòlids per a resultats brillants.

Adrià Pujol. Foto: Adrià Costa